

Jaaroverzicht 2019

Atradius Dutch
State Business

Kerngegevens EKV

	2019	2018	2017	2016	2015
Premie	€ 52 miljoen	€ 108 miljoen	€ 103 miljoen	€ 114 miljoen	€ 145 miljoen
Schade	€ 186 miljoen	€ 27 miljoen	€ 40 miljoen	€ 15 miljoen	€ 96 miljoen
Provenu's	€ 153 miljoen	€ 152 miljoen	€ 137 miljoen	€ 232 miljoen	€ 95 miljoen
Aantal aanvragen	224	229	286	221	279
Aantal uitgereikte dekkingstoezeggingen en dekkingsadviezen	143	156	163	116	129
Aantal uitgereikte polissen	110	123	113	96	105
Volume uitgereikte dekkingstoezeggingen en dekkingsadviezen	€ 4,1 miljard	€ 2,8 miljard	€ 4,8 miljard	€ 7,5 miljard	€ 4,8 miljard
Volume uitgereikte polissen	€ 1,4 miljard	€ 2,5 miljard	€ 2,5 miljard	€ 2,7 miljard	€ 4,5 miljard
Totaal uitreikingen	€ 5,6 miljard	€ 5,3 miljard	€ 7,4 miljard	€ 10,2 miljard	€ 9,4 miljard

Inhoudsopgave

02	Kerngegevens EKV	17	OESO-richtlijnen voor internationaal opererende bedrijven	33	Productvernieuwing
03	Inhoudsopgave	18	Transparantie en klachtenmechanisme	34	Omzetpolis Opkomende Markten
04	Voorwoord	19	Mensenrechten	35	Domestic Cover
05	Organisatie en de samenwerking met de Nederlandse staat	20	Dierenwelzijn	36	Case - Mimi Moto
05	Atradius Dutch State Business	21	Duurzame ontwikkelingsdoelen	38	Schade en incasso
05	Missie Atradius Dutch State Business	23	Vergroening	41	Stand van obligo en vorderingen
06	Samenwerking tussen de Nederlandse staat en Atradius Dutch State Business	26	Anti-omkoping	42	Investeringsverzekering
07	Portefeuille	27	Duurzaam leenbeleid	43	Financiële resultaten voor rekening van de Nederlandse staat
08	Kerncijfers	28	Cases groen en duurzaam	44	Bedrijfseconomische Resultaatbepaling
11	Case - Green deals project-financiering	30	Samenwerking en overleg		
13	Maatschappelijk verantwoord ondernemen	31	Rijkscommissie		
14	Milieu- en sociale beoordeling van aanvragen	31	Samenwerking met partners		
		31	Non-gouvernementele organisaties		
		32	OESO en EU		
		32	Internationale Werkgroep (IWG)		
		32	Berner Unie		

Voorwoord

Met de start van 2020 laten we het tweede decennium van deze eeuw achter ons. Er is in de afgelopen tien jaar veel gebeurd in Nederland. De smartphone is zo vanzelfsprekend dat we ons niet meer kunnen voorstellen dat we ooit zonder hebben kunnen leven. De volledig elektrische auto deed zijn intrede, en de gaskraan in Groningen werd langzaam dichtgedraaid.

Waar we de eerste helft van dit decennium nog te maken hadden met een kwakkelende economie door de crisis uit 2008, konden we in de tweede helft profiteren van een relatief sterke groei van meer dan twee procent per jaar. Zelfs 2019 konden we nog afsluiten met een stabiele groei van 1,7%. Inmiddels is de situatie zoals we allemaal weten drastisch veranderd en er valt nog maar weinig te zeggen over de verwachtingen voor 2020.

Bij het schrijven van dit voorwoord voor het jaaroverzicht heb ik nog even overwogen om het woord Covid of Corona niet te gebruiken. Zoals jullie nu lezen is dat niet gelukt. Want de enorme impact van deze ziekte is niet meer weg te denken uit de huidige maatschappij.

De hele wereld is in de ban van het Corona-virus, waardoor de wereld-economie volledig onderuit is gegaan. Door gedeeltelijke en volledige 'lockdowns' in verschillende landen is de internationale luchtvaart vrijwel geheel tot stilstand gekomen. Thuiswerken, videobellen en de anderhalve-meter economie is 'het nieuwe normaal'. De Nederlandse export is voor een belangrijk deel vertraagd of zelfs stilgevallen. Er is een pakket maatregelen genomen dat onze exporteurs door deze uitdagende tijd moet helpen.

Maar voor dit jaaroverzicht wil ik nog even stilstaan bij de ontwikkelingen in 2019 voor onze exporteurs. Er zijn weer veel mooie projecten ondersteund

in vele sectoren en van vele prachtige exporteurs, van groot tot start up. Daarnaast hebben we het afgelopen jaar veel aandacht besteed aan de vergroening van onze portefeuille. Mede door enkele grote transacties op het gebied van projectfinanciering hebben we een bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van een aantal grote duurzame energieprojecten. Maar ook een aantal mooie duurzame projecten van mkb'ers werd ondersteund.

Naast support die we de exporteurs van kapitaalgoederen en internationale aannemers kunnen bieden, hebben we ook de Omzetpolis Opkomende Markten ontwikkeld. Hiermee komen we tegemoet aan de vraag van exporteurs van handelsgoederen, waarbij we de mogelijkheid bieden om de volledige omzet te verzekeren in uitdagende landen.

Daarnaast bieden we sinds vorig jaar de mogelijkheid om koop-verkoop-transacties tussen een Nederlandse leverancier en een Nederlandse koper met onze producten te ondersteunen. Voorwaarde is dat deze transactie nodig is om een exporttransactie te realiseren die uiteindelijk zorgt voor een buitenlandse inkomstenstroom.

Als laatste wapenfeit voor 2019 hebben we met input van diverse stakeholders een voorstel voor het dierenwelzijnsbeleid gepresenteerd aan de ministeries. Dit voorstel is inmiddels geformaliseerd.

Bert Bruning
Directeur Atradius Dutch State Business

Organisatie en de samenwerking met de Nederlandse staat

Kredietverzekeraar
namens de Nederlandse
staat sinds

1932

Atradius Dutch State Business

Met vestigingen in 54 landen is de Atradius Groep een belangrijke partner op het gebied van kredietverzekering en incasso voor veel bedrijven, van mkb tot multinational. In Nederland is Atradius marktleider op het gebied van kredietverzekering sinds 1925.

Atradius Dutch State Business (Atradius DSB) valt onder de Atradius Groep, maar is operationeel gescheiden. Wij bieden exporteurs van kapitaalgoederen, internationaal opererende aannemingsbedrijven, banken en investeerders een breed scala aan verzekeringen en garanties tegen risico's bij het zakendoen in het buitenland. Deze diensten worden aangeboden namens en voor rekening van de Nederlandse staat. Atradius DSB is met dit mandaat de officiële Export Credit Agency (ECA) van Nederland. Deze rol vervullen we voor de Nederlandse staat sinds 1932.

Missie Atradius Dutch State Business

Het steunen van Nederlandse bedrijven bij het zakendoen in het buitenland staat bij ons voorop. Om dit te realiseren bieden we ondernemers verzekeringen en garanties die hun balans beschermen en financiering mogelijk maken. Onze missie is dan ook om toegevoegde waarde te genereren door Nederlandse bedrijven de beste export- en concurrentiepositie te verschaffen. Uiteraard faciliteren we dit binnen de regels die vastgesteld zijn in de Arrangement on Officially Supported Export Credits (zie ook pagina 12).

“

Het steunen van Nederlandse bedrijven bij het zakendoen in het buitenland staat bij ons voorop.

”

Samenwerking tussen de Nederlandse staat en Atradius Dutch State Business

Atradius Dutch State Business N.V. is de vennootschap binnen de Atradius Groep waarin de activiteiten die wij uitvoeren voor de Nederlandse staat zijn ondergebracht.

De faciliteiten die Atradius DSB voor de staat uitvoert zijn:

- De ekv (exportkredietverzekering)
- RIV (Regeling Investeringsverzekering).
- Het onderdeel exportkredietverzekering en exportfinanciering van het Dutch Good Growth Fund (DGGF).
- Het onderdeel exportkredietverzekering en exportfinanciering van het Dutch Trade & Investment Fund (DTIF).

De ekv en de RIV zijn voor rekening van het ministerie van Financiën, waarbij het ministerie van Buitenlandse Zaken mede-beleidsverantwoordelijk is. Voor de ekv gaan de afspraken met de Nederlandse staat terug tot 1932. Sinds 1969 verzekert Atradius DSB politieke risico's bij investeringen voor rekening van de staat.

Het DGGF en DTIF zijn beide fondsen onder verantwoordelijkheid van de minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Zij worden deels uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) waar Atradius DSB voor deze programma's nauw mee samenwerkt.

Daarnaast voert Atradius DSB sinds 2010, voor rekening van het ministerie van Buitenlandse Zaken, het beheer over een portefeuille zachte leningen aan ontwikkelingslanden ter waarde van ongeveer € 335 miljoen per ultimo 2018.

Het ministerie van Financiën stelt jaarlijks, na een sondering van de particuliere verzekeringsmarkt, vast welke risico's voor rekening van de ekv kunnen komen, oftewel waar de staat aanvullend aan de markt is. De staat wil namelijk geen 'marktbaar' risico's verzekeren.

Wij voeren regelmatig overleg met de staat, die wordt vertegenwoordigd door het ministerie van Financiën en het ministerie van Buitenlandse Zaken. Wij geven inhoudelijke adviezen en wij stemmen onze werkwijze met hen af. Deze werkwijze is gebaseerd op het beleid dat de staat maakt. Tevens houden zij toezicht op ons werk.

Daarnaast organiseert de staat ieder jaar diverse bijeenkomsten om met belanghebbenden van gedachten te wisselen over diverse thema's. Dit betreft onder andere de Rijkscommissie en een jaarlijkse stakeholderbijeenkomst met maatschappelijke organisaties en consultaties over specifieke onderwerpen.

Portefeuille

Naast de beoordeling van individuele risico's houden wij ook de totale portefeuille van risico's scherp in de gaten. Deze portefeuille bestaat uit dekkingstoezeggingen en dekkingadviezen (een dekkingadvies is een toezegging dat Atradius Dutch State Business namens de staat de betalingsrisico's zal verzekeren mits er bij het in werking treden van de exportovereenkomst voldoende ruimte is onder het landenplafond), verplichtingen onder lopende polissen, regresobligo's op verzekerde exporteurs onder financieringspolissen, directe garanties en contragaranties, regresobligo's

op banken uit hoofde van exportkredietgaranties, alsmede vorderingen op debiteuren in debiteurenlanden die wij hebben na schadevergoeding aan verzekerden.

In 2019 hebben we 43 nieuwe klanten kunnen verwelkomen. Dit zijn klanten die in het afgelopen jaar voor het eerst, of voor het eerst sinds 2015 een transactie wilden verzekeren en een polis hebben ontvangen. Het binnenhalen van nieuwe mkb-klanten heeft een hoge prioriteit voor de staat. Onze nieuwe klanten bestaan voor circa 90% uit mkb'ers. Voor mkb'ers gebruiken we de definitie van de Europese Unie.

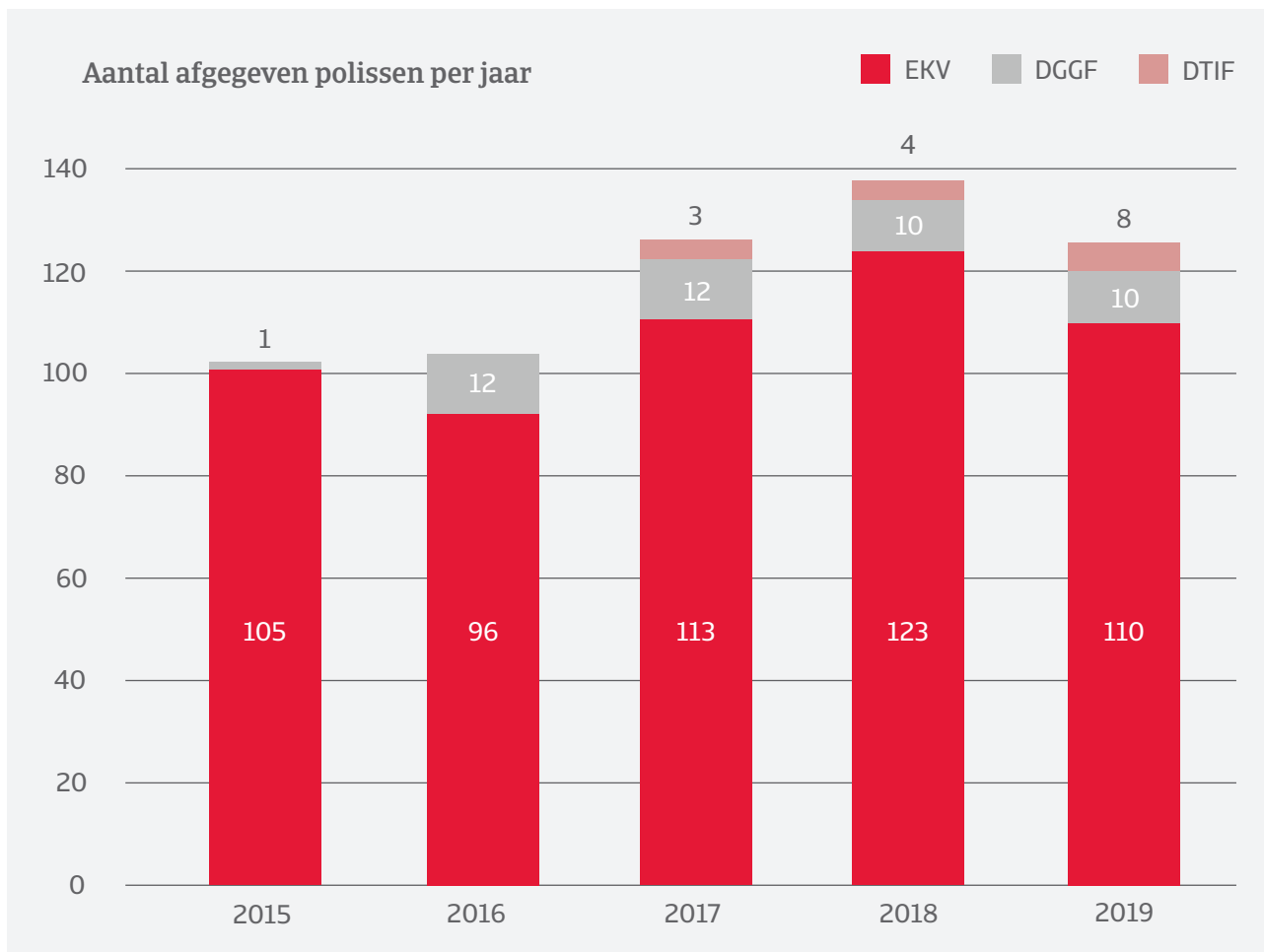

Met ingang van 1 januari 2005 is de definitie van midden-, klein- en microbedrijf opnieuw vastgelegd door de Europese Commissie overeenkomstig onderstaande tabel:

Categorie onderneming	Werknemers	Jaaromzet	of vaste activa aan het eind van het boekjaar
Middelgroot	< 250	≤ € 50 mln.	≤ € 43 mln.
Klein	< 50	≤ € 10 mln.	≤ € 10 mln.
Micro	< 10	≤ € 2 mln.	≤ € 2 mln.

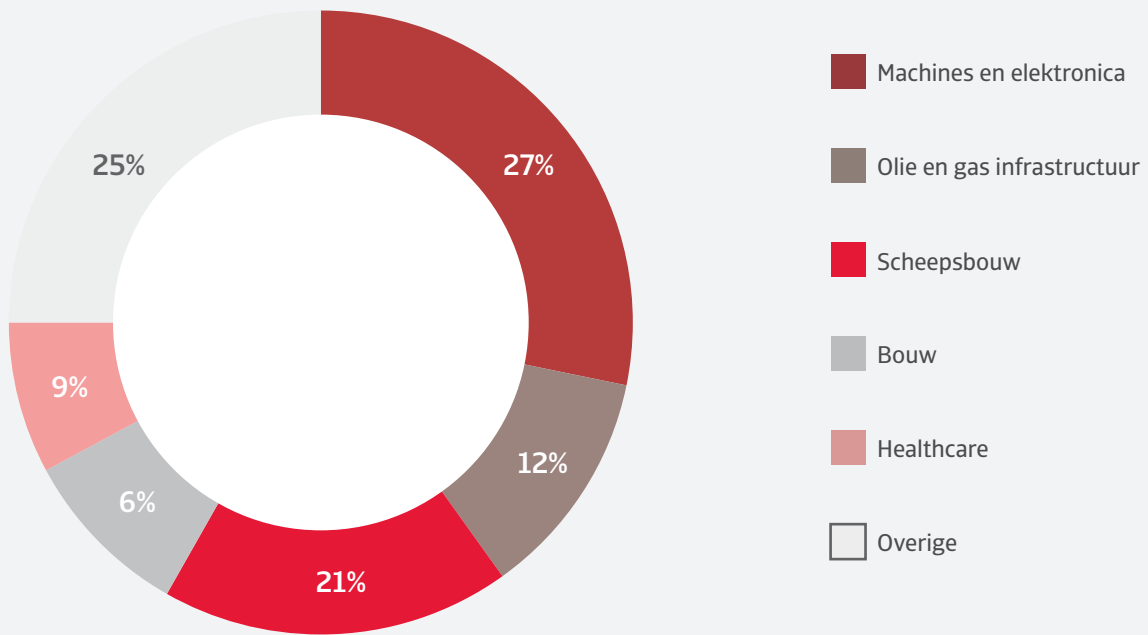
Bij de toepassing van de bovenstaande criteria wordt rekening gehouden met eventuele partner- en verbonden ondernemingen. Hierdoor kan het zijn dat de gegevens van gelieerde bedrijven opgeteld moeten worden met als mogelijk gevolg dat de onderneming in een andere categorie wordt ingeschaald of van deze definitie wordt uitgesloten.

Kerncijfers

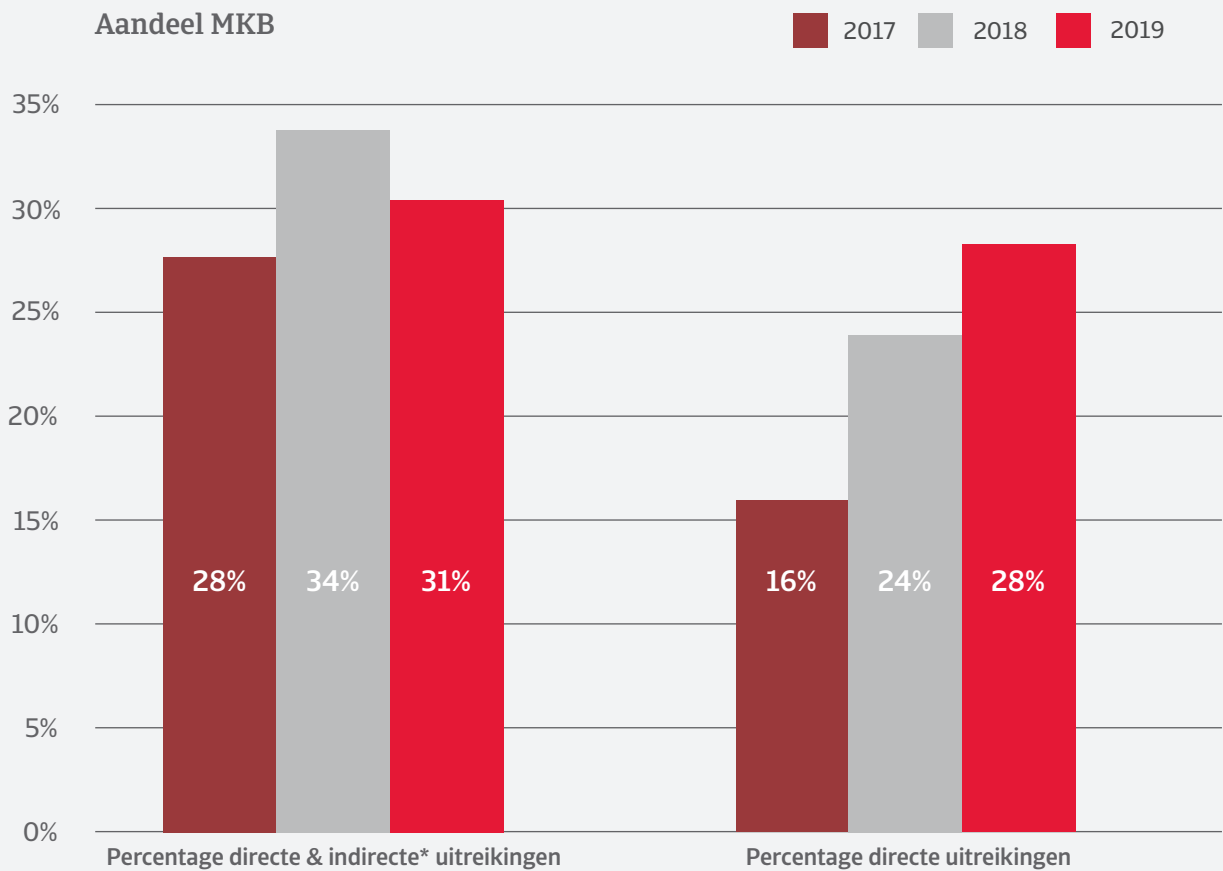

Aantal Polissen uitgereikt in 2019 per sector

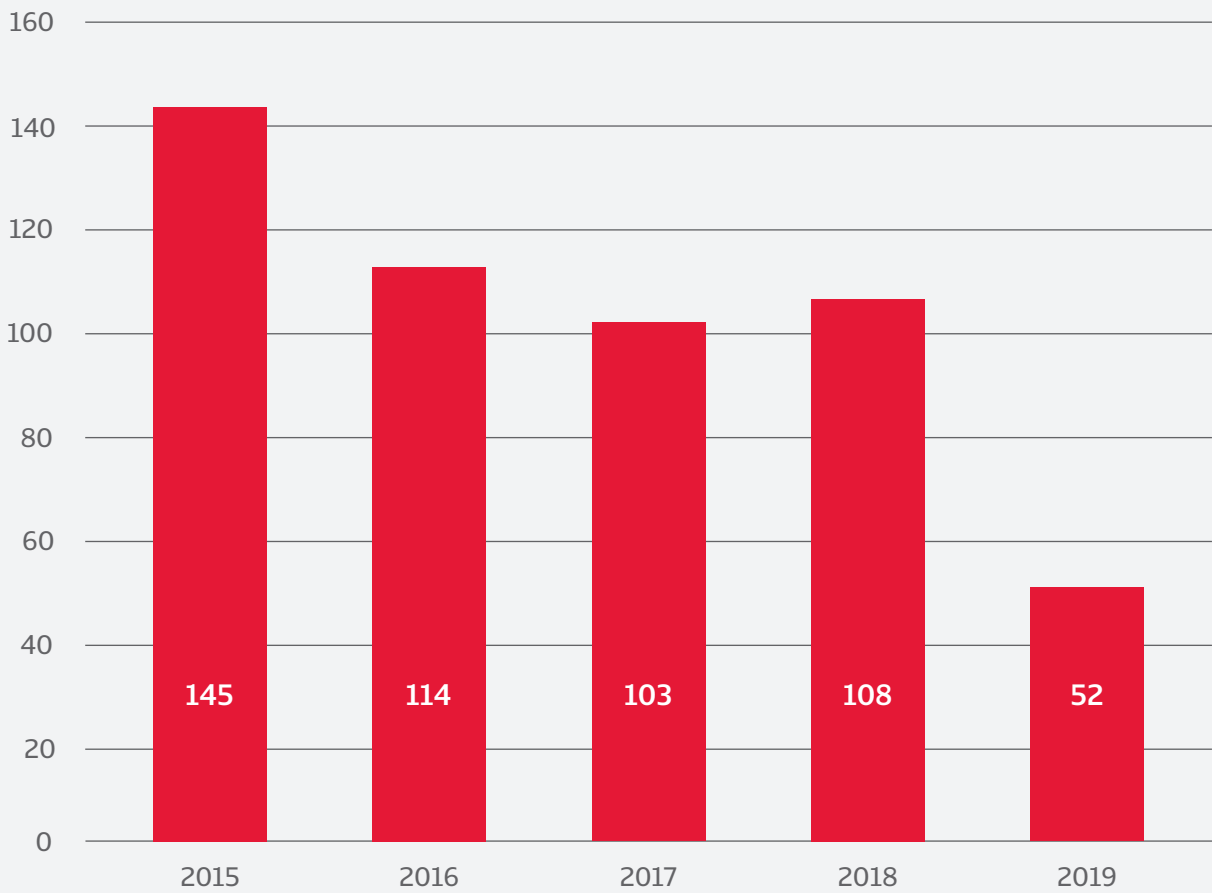

Aandeel MKB

* Indirecte uitreikingen zijn polissen of dekkingtoezeggingen die zijn uitgereikt aan banken voor met name (contra)garanties, ten behoeve van het mkb

Premie inkomsten in miljoenen euro

Landenoverzicht op basis van uitgereikte polissen in 2019

A photograph of several offshore wind turbines in the ocean. The sun is low on the horizon, creating a bright lens flare and reflecting on the water. The turbines are white with yellow bases. The sky is a mix of blue and white.

CASE - GREEN DEALS PROJECTFINANCIERING

Green deals

Projectfinanciering

In 2019 heeft de afdeling Project Finance van Atradius DSB veel groene projecten bekeken. Zo zijn er bijvoorbeeld steeds meer landen die hun elektriciteitsvoorziening willen vergroenen door tenders uit te schrijven voor offshore windparken. Sommige Nederlandse exporteurs die traditioneel actief zijn in de offshore olie- en gassector, weten goed op deze nieuwe ontwikkelingen in te spelen.

Om deze Nederlandse exporteurs te ondersteunen bij het binnenhalen van orders hebben we het afgelopen jaar verschillende verzekeringen afgegeven. Zo waren we betrokken bij de projectfinanciering van een tweetal grote offshore windparken in Taiwan. Het eerste project is Yunlin, een 640MW offshore windpark voor de kust van Taiwan waar het Nederlandse Jumbo het transport van de windmolenmasten naar Taiwan voor haar rekening neemt. Het tweede project, Changfang & Xidao, is eveneens een offshore windpark in Taiwan. Voor dit 600MW park gaat Boskalis de installatiewerkzaamheden uitvoeren, waarvoor de polis begin 2019 is uitgereikt.

Atradius DSB heeft de transactie die een bijdrage levert aan de ontwikkeling van het windmolenpark geassocieerd als donkergroen.

En als we kijken naar de groene projecten is het daar niet bij gebleven. We hebben het afgelopen jaar ook een viertal financieringspolissen afgegeven voor (i) een project dat zonnepanelen plaatst op fabrieken in Zuidoost-Azië, (ii) een windmolenproject in Djibouti, (iii) een waterkrachtcentrale in Oeganda en (iv) een near shore windproject in Vietnam. Dit laatste project is voor Vietnam het eerste offshore wind project.

Deze polissen zijn alle vier uitgereikt aan Climate Investor One, een one-stop-shop voor de financiering van renewable energy projecten in ontwikkelingslanden. Climate Investor One biedt gedurende zowel de ontwikkelfase, bouwfase en operationele fase steeds een equity en/of debt financiering op maat. Na verkoop of herfinanciering wordt de opbrengst weer geïnvesteerd in nieuwe projecten.

In het kader van de VN-klimaatdoelstellingen, die in 2015 in Parijs zijn afgesproken, ondersteunt Atradius DSB (namens het ministerie van Financiën) dit initiatief met garanties. Dankzij deze ondersteuning is Climate Investor One in staat om deze projecten samen met commerciële partijen te financieren vanaf de bouwfase. De bouw van deze groene projecten in ontwikkelingslanden biedt tevens kansen voor Nederlandse exporteurs.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Atradius DSB ondersteunt de Nederlandse export op een zo transparant mogelijke, ethische en verantwoorde wijze. Wij steunen Nederlandse bedrijven bij het zakendoen in het buitenland.

Daar staat tegenover dat we verwachten dat deze bedrijven maatschappelijk verantwoord ondernemen, zowel in Nederland als in het buitenland. We verzekeren daarom alleen exporttransacties en investeringen indien deze geen onaanvaardbare milieu- en sociale gevolgen hebben. Daarnaast hecht Atradius DSB waarde aan een open communicatie en een transparante werkwijze richting haar stakeholders.

Atradius DSB heeft een mvo-desk met adviseurs voor de screening van alle aanvragen en de uitvoering van milieu en sociale beoordeling van de aanvragen die op grond van ons beleid daarvoor in aanmerking komen. De mvo-desk is onderdeel van het acceptatieteam (underwriting) binnen Atradius DSB.

De underwriters besteden bij het acceptatieproces veel aandacht aan integriteitsrisico's zoals omkoping en corruptie. Tijdens dit proces worden zowel de

exporteur als de afnemer gescreend op onregelmatigheden.

In 2019 zijn binnen Atradius DSB multidisciplinaire teams samengesteld die zich bezighouden met de mvo-thema's a) vergroening, b) rapportage over groene transacties binnen onze portefeuille van afgegeven polissen, en c) rapportage over de impact van door ons met exportkredietverzekeringen ondersteunde transacties op de Sustainable Development Goals (SDGs) in de ontvangende landen.

Milieu- en sociale beoordeling van aanvragen

Bij het beoordelen van de aanvragen wordt naast de beoordeling van het kredietrisico, ook gekeken naar de sociale- en milieuaspecten van exporttransacties. Hierbij vormen de "OECD Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence" (Common Approaches) de leidraad. Hierin staan afspraken

die de exportkredietverzekeraars van de OESO-lidstaten hebben gemaakt over de milieu- en sociale beoordeling van transacties die zij ondersteunen. De Common Approaches gelden voor transacties met een krediettermijn langer dan twee jaar. Alle transacties die binnen de reikwijdte van de Common Approaches vallen, zijn onderwerp van het proces van milieu en sociale beoordeling. Het is echter mogelijk dat er transacties zijn die niet worden beoordeeld, terwijl deze wel degelijk significante negatieve gevolgen kunnen hebben op mens en milieu. Dit geldt bijvoorbeeld voor 'contante zaken' (transacties zonder financiering) en transacties met een krediettermijn korter dan twee jaar.

Om deze reden is er gekozen voor een breder nationaal beleid, waarbij ook transacties die niet onder de Common Approaches vallen toch aan een milieu en sociale beoordeling worden onderworpen. Dit is vastgelegd in het 'exportkredietverzekering mvo-beleids-document'² (2018).

In 2019 zijn binnen Atradius DSB multidisciplinaire teams samengesteld die zich bezighouden met de mvo-thema's

---

Atradius DSB screent alle aanvragen die binnenkomen om te bepalen of een milieu- en sociale beoordeling nodig is. Transacties met een waarde die kleiner is dan € 10 miljoen worden niet beoordeeld, tenzij:

Het een transactie betreft in een gevoelige sector zoals bijvoorbeeld de baggerindustrie of de mijnbouw;

Het een transactie betreft met leveringen aan een project in, of met effecten op, een gevoelig gebied;

Het een transactie betreft waardoor er een verhoogde kans is op ernstige project-gerelateerde schendingen van mensenrechten.

“
Nadat de screening uitwijst dat een milieu- en sociale beoordeling voor een transactie noodzakelijk is, wordt het risicoprofiel bepaald.
”

A: Er is sprake van potentieel grote nadelige milieu- en/of sociale effecten, die reiken tot buiten de locatie van het project en die veelal onomkeerbaar zijn

B: Er is sprake van potentieel nadelige milieu- en/of sociale effecten, zich voornamelijk beperken tot de grenzen van de locatie van het project

C: Er zijn weinig of geen negatieve milieu- en/of sociale effecten

M: De marginale beoordeling betreft de reputatie van exporteur en afnemer op het gebied van milieu- en sociale aspecten. Deze categorie wordt gebruikt voor transacties zonder duidelijke locatie, aan bestaande operaties die niet veranderen of herverzekerings- of -financieringsaanvragen.

E: Alleen een beoordeling van de reputatie van exporteur op het gebied van milieu- en sociale aspecten, bij kleine DGGF aanvragen en werktuigdekking

Geen beoordeling:

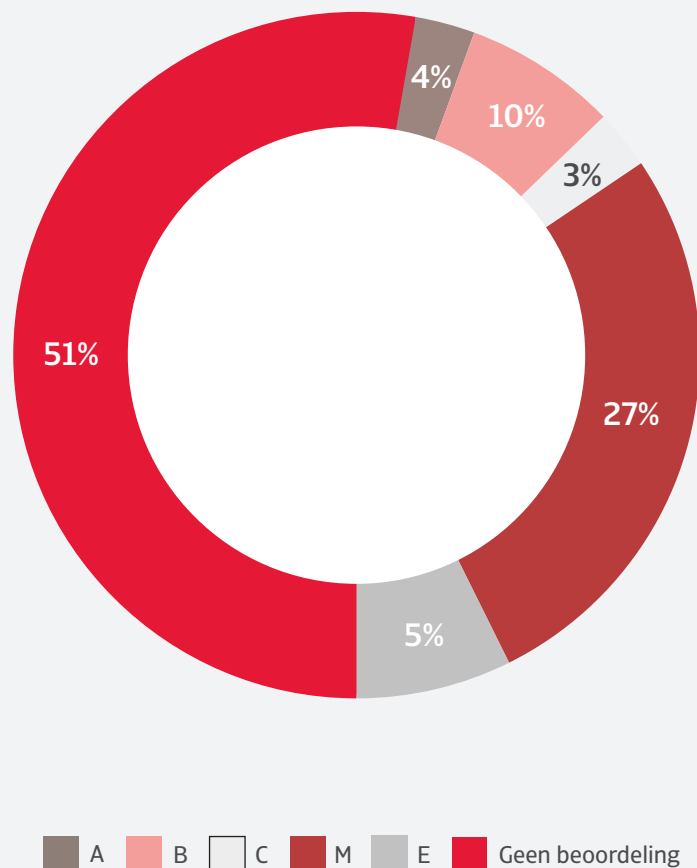
dit is het geval indien

- de aanvraag kleiner was dan €10 miljoen en geen gevoelige sector of gevoelig gebied betreft, en geen grote kans op project-gerelateerde mensenrechtenschendingen oplevert;
- de transactie defensie(materieel) of landbouwproducten betreft
- De aanvraag een financieel product betreft

Nadat de screening uitwijst dat een milieu- en sociale beoordeling voor een transactie noodzakelijk is, wordt het risicoprofiel bepaald. Het aanvullend beleid van de Nederlandse staat kent de categorieën A, B, C, M en E. De inhoudelijke milieu- en sociale beoordeling is proportioneel aan het risico. Zo krijgen de projecten met de potentieel hoogste risico's (categorie A) de meest uitgebreide beoordeling. De milieu- en sociaal adviseur maakt een analyse van de transactie binnen het project waar deze transactie een functioneel onderdeel is.

Vervolgens beoordeelt de adviseur het project op basis van de Performance Standards van de International Finance Corporation (IFC)⁴. Dit zijn standaarden op het gebied van management van milieu- en sociale risico's van projecten zoals bijvoorbeeld arbeidsomstandigheden, biodiversiteit, herhuisvesting maar ook cultureel erfgoed. Een transactie kan uitsluitend in verzekering genomen worden als de milieu- en sociale beoordeling uitwijst dat de effecten van de transactie en het project als aanvaardbaar zijn beoordeeld.

Percentage MVO beoordelingen en classificaties van aangegeven polissen 2019

OESO-richtlijnen voor internationaal opererende bedrijven

Naast het uitvoeren van milieu en sociale due diligence van een project aan de hand van internationaal afgesproken standaarden, geeft Atradius DSB exporteurs richting door, waar nodig, advies te geven en bedrijven te wijzen op hun eigen verantwoordelijkheid bij levering van de goederen of diensten aan het project ter plaatse.

Wij verwachten van exporteurs dat zij hun controle en invloed gebruiken om, naar vermogen, in het project op een verantwoorde wijze om te gaan met kwesties als ketenverantwoordelijkheid, mensenrechten, kinderarbeid, milieu en corruptie.

Deze verwachtingen zijn specifiek verwoord in de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en betreffen aanbevelingen voor het bedrijfsleven om maatschappelijk verantwoord te ondernemen in een mondiale context. De Nederlandse overheid onderschrijft deze richtlijnen. Ondernemers zijn verplicht om zelf een gedegen inzicht te krijgen in de milieu- en sociaal kwetsbare punten van het project waaraan geleverd

wordt, maar ook in de toeleverantie- of afzetketen daarvan. De aanvrager van een exportkredietverzekering ondertekent een inspanningsverklaring ten aanzien van deze OESO-richtlijnen. Dit betekent dat de aspirant-verzekerde bij het aanvraagformulier tekent om naar vermogen deze richtlijnen voor multinationale ondernemingen in de activiteiten van de eigen onderneming toe te passen.

Transparantie en klachtenmechanisme

Sinds 2012 publiceert Atradius DSB een lijst met afgegeven polissen. In 2018 is het aantal gegevens op deze lijst uitgebreid.

Deze is te vinden op <https://atradius-dutchstatebusiness.nl/nl/publicaties/afgegeven-polissen.html>. Hierop wordt per transactie informatie gegeven over onder meer de betrokken partijen, het type verzekering en de risico-categorie voor de mvo-beoordeling. Ook worden de hoofdlijnen van de beoordeling weergegeven.

Ondanks ons streven naar transparantie kunnen we niet alle informatie delen. Welke informatie wel, en welke niet kan worden gedeeld wegens het belang van vertrouwelijkheid is uitgewerkt in ons transparantiebeleid dat te vinden is op <https://atradiusdutchstatebusiness.nl/nl/artikel/mvo.html>.

Atradius DSB verwelkomt uw opmerkingen en klachten. Niet alleen omdat we hopen dat de kwestie tot uw tevredenheid kan worden opgelost, maar ook omdat we, door middel van onderzoek en analyse, proberen vast te stellen of klachten betrekking hebben op incidentele fouten, fouten van onze kant of op meer structurele kwesties. Dit helpt ons vervolgens om onze producten, procedures en diensten te optimaliseren en, voor zover we invloed kunnen uitoefenen, om bij te dragen aan het

voorkomen of adresseren van sociale- of milieukwesties in de projecten die we ondersteunen. Ons klachtenmechanisme is vinden is op onze website via de link <https://atradiusdutchstatebusiness.nl/nl/artikel/feedback-en-klachten.html>. Hier staat ook een document dat richtlijnen bevat over het indienen van een klacht.

In 2019 heeft Atradius DSB één klacht ontvangen via het klachtenmechanisme. Deze klacht is ontvankelijk verklaard en wordt momenteel nog behandeld.

“

Er wordt per transactie informatie gegeven over onder meer de betrokken partijen, het type verzekering en de risico-categorie voor de mvo-beoordeling.

”

Mensenrechten

Sinds het beleidsdocument in 2018 is herzien wordt er bij de screening nog meer aandacht besteed aan mensenrechten.

In geval van een verhoogde kans op projectgerelateerde mensenrechtenschendingen beoordelen we ook aanvragen van onder de € 10 miljoen.

In het verlengde hiervan is er gedurende het gehele jaar 2019 een test gedaan met het big-data platform voor Environment, Social and Governance issues, Reprisk. In de eerste plaats gebruiken we deze tool voor het beoordelen van de reputatie van de bij de transactie en het project betrokken partijen. We hebben het echter ook als proef ingezet bij de screening voor mogelijke mensenrechtenschendingen bij onze producten, die volgens ons beleid

geen milieu- en sociale beoordeling behoeven. De eerste resultaten geven aan dat we in een enkel geval verdere vragen hebben moeten stellen aan onze exporteur, aangaande de reputatie van de afnemer betreffende mensenrechten issues die in de pers genoemd worden. In dat geval is er nog geen polis verstrekt en gebruiken we onze invloed om middels hoor en wederhoor, via bank en exporteur naar de afnemer, een indruk te krijgen van de werkelijke betrokkenheid bij feitelijke misstanden. Indien er onacceptabele risico's op het gebied van mensenrechten naar voren komen uit nader onderzoek, dan wijzen we deze aanvraag af.

“

In geval van een verhoogde kans op projectgerelateerde mensenrechtenschendingen beoordelen we ook aanvragen van onder de € 10 miljoen.

”

Dierenwelzijn

In ons 2018 jaarverslag hebben wij aangekondigd in 2019 extra aandacht te geven aan het onderwerp dierenwelzijn met als doel een prominenter dierenwelzijnsbeleid.

Hierbij ambiëren we het verhogen van internationaal afgesproken standaarden. Zo kunnen we het 'level playing field' bevorderen. Hiertoe is een brede werkgroep samengesteld bestaande uit medewerkers van Atradius DSB en de verschillende ministeries. Deze werkgroep heeft in eerste instantie een overzicht gemaakt van aanvragen uit de afgelopen jaren waarbij dierenwelzijn een rol speelde alsmede van de beschikbare standaarden van grote internationale instituten en relevante wet- en regelgeving. Denk hierbij aan IFC, de Wereldbank, de OIE (de World Organisation for Animal Health) en Nederlandse- en EU-wetgeving. Tevens hebben wij relevante stakeholders benaderd: NGO's, dierenwelzijnsorganisaties, exporteurs, financiële instellingen en onderzoek gericht naar het beleid van staatskredietverzekeraars uit andere landen. Uit deze inventarisatiefase zijn bouwstenen naar voren gekomen die als beleidsverzwaring toegepast kunnen worden en is uitgewerkt wat de gevolgen van het toepassen van zo'n bouwsteen is. Vervolgens is door de werkgroep het beleid uitgewerkt en vormgegeven in een concept 'beleidsverklaring Dierenwelzijn'. Dit concept is verspreid onder de stakeholders welke hun feedback hebben gegeven aan de hand waarvan de beleidsverklaring is gefinaliseerd. De volgende nog te nemen stappen zijn een terugkoppeling vanuit de ministeries aan de stakeholders. Na

afronding daarvan zal de beleidsverklaring gepubliceerd worden en onderdeel zijn van het overheidsbeleid ten aanzien van het maatschappelijk verantwoord ondernemen van de ekv. Het beschrijft de aanpak en keuzes ten aanzien van verzekeringsaanvragen met een dierenwelzijns-element. Over het algemeen zal de beleidsaanpassing zorgen dat meer verschillende soorten aanvragen onderworpen zullen worden aan een milieu- en sociale beoordeling.

“
De beleidsverklaring beschrijft de aanpak en keuzes ten aanzien van verzekeringsaanvragen met een dierenwelzijns-element.

”

Duurzame ontwikkelingsdoelen

De Sustainable Development Goals, ofwel SDG's, zijn in 2015 vastgesteld door de Verenigde Naties als de 17 doelstellingen die gezamenlijk de mondiale duurzame ontwikkelingsagenda voor 2030 belichamen.

De SDG-agenda is inmiddels door veel overheden en bedrijven overgenomen als kader om hun eigen bijdrage aan een betere wereld te meten en te communiceren naar de buitenwereld. Een goede ontwikkeling, echter, er treden ook complicaties op in deze rapportages. Ten eerste rapporteren de meeste organisaties alleen over hun positieve bijdragen terwijl onvermijdelijke negatieve bijdragen achterwege blijven. En de tweede complicatie die optreedt in veel rapportages is de subjectiviteit rondom de beoordeling aangezien er nog niet een breed geaccepteerde standaard is om dit te doen.

Voor Atradius DSB neemt SDG 8, 'Waardig werk en Economische groei' een centrale positie in, aangezien haar mandaat en diensten voor het Nederlands bedrijfsleven naadloos aansluiten op het doel om werkgelegenheid en economische groei te ondersteunen. Echter, Atradius DSB wil ook in kaart brengen in hoeverre haar transacties een bijdrage leveren aan de internationale SDG-agenda. En wel in de ontvangende landen waar de Nederlandse exportproducten worden ingezet.

Bij de keuze voor een methodologie om die internationale SDG-bijdrage inzichtelijk te maken, heeft Atradius DSB gekozen voor een gestandaardiseerde methodiek. In deze keuze staan drie overwegingen centraal. Ten eerste moet de methodologie op basis van minimale transactiedata een inschatting kunnen maken van de SDG-bijdrage. Ten tweede moet de methodologie niet alleen de positieve, maar ook de negatieve bijdragen belichten. En tot slot moet de methodologie objectief zijn.

SDG mapping

Met bovenstaande overwegingen in gedachte, is er gekozen voor de *SDG mapping methodiek*. De gekozen methodiek is ontwikkeld door Steward Redqueen, een gespecialiseerd adviesbureau, en is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek door Erasmus Universiteit.¹ Deze methodiek gaat uit van de veronderstelling dat een individuele economische activiteit verschillende - zowel positieve als negatieve - interacties met meerdere SDG's kan hebben. Deze zogenaemde 'nexus aanpak' biedt de nuance die duurzaamheid behoeft. Een tweede voordeel van de methodiek is dat het alleen de basale informatie van een transactie nodig heeft. Tot slot sluit de methodiek subjectiviteit zoveel mogelijk uit, aangezien de bijdragen vastgesteld zijn op basis van academisch onderzoek. Dat is van belang voor de geloofwaardigheid van deze rapportage.

De SDG mapping werkt als volgt. Op basis van literatuuronderzoek bestaande uit 876 artikelen (academische- en grijze literatuur), zijn de positieve en negatieve interacties vastgesteld tussen verschillende economische activiteiten en de SDG's. Daarbij wordt uitgegaan van directe en robuuste interacties en wordt een interactie (positief danwel negatief) alleen geteld wanneer deze vermeld wordt door verschillende, onafhankelijk van elkaar bestaande bronnen in het literatuuronderzoek. Voor de economische activiteiten is gebruik gemaakt van de ISIC Rev.4 classificatie die 420 verschillende economische activiteiten onderscheidt. Voor de SDG's is een uitsplitsing gemaakt tot op de 169 SDG-targets.

Atradius DSB heeft de *SDG mapping methodiek* toegepast op 72 transacties waarvoor in 2019 een polis is afgegeven². Daarbij wil Atradius DSB inzicht bieden in de potentiële bijdrage die het heeft op de SDG-agenda in het ontvangende land, niet in Nederland.

Het ministerie van Financiën en het ministerie van Buitenlandse Zaken zullen de uitkomsten van de SDG mapping exercitie na de zomer publiceren in de Monitor exportkredietverzekeringen 2019 en aanbieden aan de Tweede Kamer. Voor het komende jaar zal Atradius DSB de SDG-mapping en rapportage verder ontwikkelen.

¹ Jan Anton van Zanten & Rob van Tulder (2020): Towards nexus-based governance: defining interactions between economic activities and Sustainable Development Goals (SDGs), International Journal of Sustainable Development & World Ecology, DOI:10.1080/13504509.2020.1768452. <https://doi.org/10.1080/13504509.2020.1768452>

² De producten zelfstandige contragarantie, fair calling facility, werkkapitaaldekkingen, koersrisicoverzekeringen en Omzetpolissen Opkomende Markten zijn in de pilot over 2019 buiten beschouwing gelaten omdat in die gevallen slechts beperkte relevante informatie beschikbaar is over de onderliggende exporttransacties.

Vergroening

Atradius DSB voert namens de staat een ambitieuze vergroeningsagenda. De uitgangspunten van deze agenda zijn gezamenlijk geformuleerd met de ministeries van Financiën en Buitenlandse Zaken.

Met de vergroeningsagenda bevordert Atradius DSB zoveel mogelijke groene exporttransacties. Zo is Atradius DSB in 2019 een pilot gestart voor de dekking van kleine, groene transacties tot EUR 5 miljoen. Voor deze faciliteit met een maximale omvang van EUR 50 miljoen gelden een hogere risicobereidheid en versoepeling van acceptatiecriteria. Daarnaast zijn er ook voor een aantal andere producten en klantgroepen aanpassingen doorgevoerd die de export van groene transacties ondersteunen.

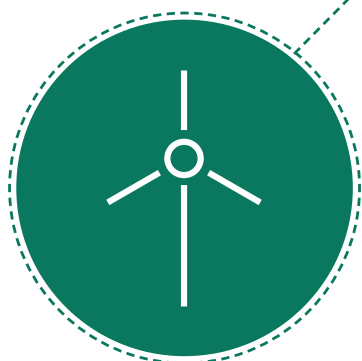
Teneinde vast te stellen of een transactie voldoet aan de criteria om

als groene transactie gemarkeerd te worden, heeft Atradius DSB het afgelopen jaar een groen label methodiek ontwikkeld en ter validatie voorgelegd aan Witteveen & Bos Raadgevende Ingenieurs. Doel van het labelen is om in kaart te brengen hoe groen de exportkredietverzekering (ekv) portefeuille is (incl. DGGF en DTIF). Transacties worden als 'Groen' gelabeld als deze substantieel bijdragen aan a) het reduceren van de snelheid van klimaatverandering (klimaatmitigatie) of b) het aanpassen aan de effecten van klimaatverandering (klimaatadaptatie). Dergelijke trans-

acties sluiten aan bij de doelstellingen van het VN Klimaatverdrag van Parijs en Sustainable Development Goal (SDG) 13: 'neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden'. Daarnaast is er een derde categorie van niet-klimaat gerelateerd groen, ook wel 'other footprint reduction'³ genoemd. Met deze definities sluit Atradius DSB aan bij de gangbare definitie zoals gebruikt door International Finance Corporation (IFC)⁴ en op de IFC afgestemde 'sustainability bonds framework' van de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO).

Drie tinten groen

Atradius DSB heeft de definitie Groen verder verfijnd door de categorieën onder te verdelen in tinten Groen. Dit is een voortvloeisel uit de 'shades of green' van CICERO, een non-profit onderzoeksinstituut dat gespecialiseerd is in klimaat- en milieuwetenschap. De volgende tinten worden onderscheiden:

Donkergroen

Transacties die bijdragen aan het bestrijden van klimaatverandering en haar impact (2050 proof). Een voorbeeld is een windenergieproject met een sterke bestuursstructuur waarin milieuoverwegingen zijn geïntegreerd;

Middelgroen

Transacties en projecten waarin stappen worden gezet (bridging towards 2050) in het bestrijden van klimaatverandering en haar impact.

Een voorbeeld is een 'bridging' technologie zoals plug-in hybride bussen;

Lichtgroen

Transacties of projecten die leiden tot efficiënter gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Een voorbeeld is een investering in efficiëntere scheepvaarttechnologieën waar geen schone alternatieven beschikbaar zijn.

“

De ministeries van Financiën en Buitenlandse Zaken zullen de meetresultaten over 2019 op Groen publiceren in de Monitor exportkrediet-verzekeringen 2019.

”

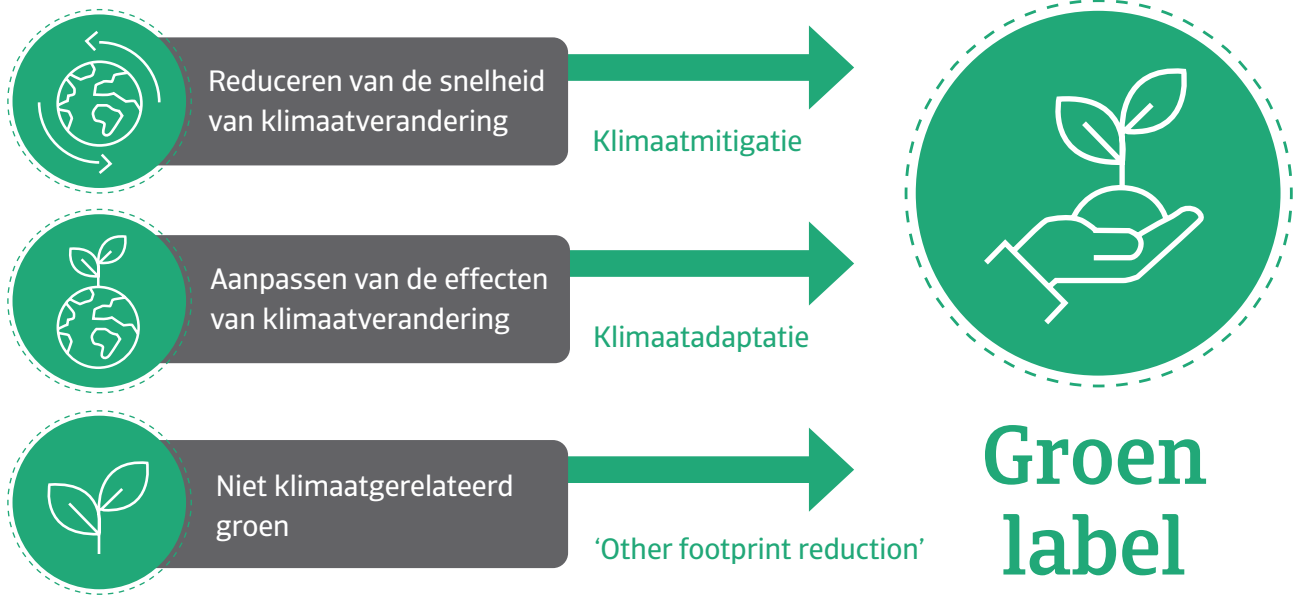
Het niet-groene deel van de transacties en projecten valt in de categorie die wordt geduid met de kleur wit. Dit betekent niet automatisch dat de transactie een negatieve bijdrage kent aan klimaat- of milieudoelstellingen. Die kan ook neutraal zijn.

De ministeries van Financiën en Buitenlandse Zaken zullen de meetresultaten over 2019 op Groen publiceren

in de eerdergenoemde Monitor. Volgend jaar zal Atradius DSB over het jaar 2020 naast de resultaten op Groen ook gaan rapporteren over de ondersteuning van de fossiele sectoren. Hiervoor wordt de komende tijd een aparte methode ontwikkeld. Daarnaast monitort Atradius DSB de ontwikkelingen rondom de EU-taxonomie voor duurzame financiering. Deze taxonomie is door de EU in maart 2020 gepubliceerd.

Indien een transactie bijdraagt aan:

³ Other footprint reduction: 'This category includes those activities that do not directly target climate change mitigation or adaptation yet have a positive impact on the environment including water, waste and biodiversity' (bron: Sustainability Bonds Framework (2018), FMO entrepreneurial development bank).

⁴ IFC's Definitions and Metrics for Climate-Related Activities (2017), IFC Climate Business Department

Anti-omkoping

De Nederlandse staat hanteert bij het verlenen van garanties en verzekering onder de ekv, DGGF en DTIF het uitgangspunt, dat zij op geen enkele wijze betrokken wil zijn bij exporttransacties die tot stand komen of zijn gekomen door omkoping of waarbij omkoping voor komt bij de uitvoering daarvan. Op alle programma's die Atradius DSB uitvoert is het Nederlandse anti-omkopingsbeleid voor de ekv van toepassing.

Een belangrijke standaard voor het ontmoedigen en vermijden van omkoping in het internationale handelsverkeer, en specifiek voor exportfinanciering, is de *Recommendation of the Council on Bribery and Officially Supported Export Credits* ("de Recommendation") uit 2006, herzien in 2019. Deze aanbeveling van de OESO schrijft aan overheden die exportfinancieringen of -verzekeringen verstrekken, de minimale verplichtingen voor waaraan een ekv-faciliteit moet voldoen als het gaat om het vermijden van omkoping. Hierin worden o.a. aanbevelingen gedaan ten aanzien van screening van transacties, (enhanced) due diligence en besluitvorming rondom het wel of niet ondersteunen van transacties zowel in de aanvraagperiode als na acceptatie van een transactie.

De onderhandelingen over deze herziene *Recommendation* zijn in het voorjaar van 2019 afgerond. De komende jaren zullen de verschillende landendelegaties binnen de Export Credit Group (ECG) van de OESO met name aandacht geven aan het onderling uitwisselen van ervaringen met de implementatie van de nieuwe *Recommendation* en het uitvoeren van due diligence. Als aftrap heeft het OESO-secretariaat in juni 2019 een forum georganiseerd voor OESO-landendelegaties, NGO's, internationale financiële instellingen, bedrijfsleven, academici en professionals, waarbij uitgebreid is stilgestaan bij omkoping en het vermijden daarvan. Atradius DSB en de staat hebben die dag

gezamenlijk een presentatie gegeven over haar implementatie van de herziene *Recommendation* in het Nederlandse anti-omkopingsbeleid voor de ekv en de uitvoering daarvan.

De *Recommendation* beveelt landen ook aan om zorg te dragen voor training en bewustwording van medewerkers, die betrokken zijn bij de ekv-faciliteit. In dat kader hebben het OM en de FIOD op uitnodiging van Atradius DSB een gezamenlijke presentatie gegeven, waarbij met name signalering van omkoping aan de orde is gekomen. De presentatie mocht rekenen op veel interesse en ook in de toekomst zullen we periodiek externe sprekers uitnodigen op dit thema.

Zoals eerder gemeld in ons jaaroverzicht van 2018 heeft Atradius DSB in

“

Het aangescherpte Nederlandse beleid uit 2018 zal eind 2020 breed geconsulteerd en geëvalueerd worden.

”

oktober van dat jaar haar aangescherpte omkopingsbeleid opgeleverd en geïmplementeerd. Onderdeel daarvan was de introductie van een anti-omkopingsverklaring voor alle gebruikers van de programma's die Atradius DSB uitvoert. Naar aanleiding van verschillende vragen en verzoeken van onze klanten over deze anti-omkopingsverklaring hebben we de tekst van die verklaring onder een representatieve selectie van onze klanten nader geconsulteerd. Hieruit is een aantal suggesties ter verduidelijking overgenomen in een herziene verklaring. Deze is in augustus vorig jaar op onze website geplaatst.

Het aangescherpte Nederlandse beleid uit 2018 zal eind 2020 breed geconsulteerd en geëvalueerd worden.

Duurzaam leenbeleid

In 2008 zijn er binnen de OESO afspraken gemaakt over duurzaam lenen aan lage-inkomenslanden.

Het doel van die afspraken is om ervoor te zorgen dat overheidssteun op het gebied van exportkredieten niet wordt gebruikt voor zaken die de ontwikkeling van een land niet ten goede komen en tevens dat onze kredietverzekering in overeenstemming is met het beleid voor schuldhoudbaarheid voor lage-inkomenslanden van het IMF en de Wereldbank.

In de praktijk betekent dit dat voor transacties op lage-inkomenslanden, waarbij de uiteindelijke betalingsplicht bij de overheid aldaar ligt, voorgeschreven is dat er sprake moet zijn van een hulpelement of dat de transactie past

binnen het beleid van het IMF en de Wereldbank. Hulp kan de vorm hebben van een lening tegen gunstige voorwaarden of van een schenking van een gedeelte van het transactiebedrag. In de afgelopen jaren hebben wij namens de staat verscheidene zaken verzekerd die deels met ontwikkelingshulp zijn gefinancierd. IMF en Wereldbank zijn in 2014 een onderzoek begonnen om te kijken of de ontvangende landen zelf meer verantwoordelijkheid kunnen nemen bij het beleid voor duurzaam lenen. Dit nieuwe IMF-beleid voor duurzaam lenen is op 1 juni 2015 in werking getreden. Dit beleid is inmiddels geïntegreerd in de rapportageverplichtingen

onder de *Arrangement on officially supported export credits*. In 2019 hebben zich op dit vlak geen nieuwe ontwikkelingen voorgedaan.

“
Hulp kan de vorm hebben van een lening tegen gunstige voorwaarden of van een schenking van een gedeelte van het transactiebedrag

”

Cases groen en duurzaam

Naast de praktijkcase van Mimi Moto en de Project Finance initiatieven in Taiwan, zijn er binnen Atradius DSB meer projecten geweest die hebben bijgedragen aan vergroening. Een transactie of project kan een bijdrage leveren aan minder klimaatbelasting (klimaatmitigatie) of aan aanpassing aan het veranderend klimaat (klimaatadaptatie).

Uiteraard is het niet mogelijk om alle projecten even uitgebreid te benoemen, maar er is een aantal transacties geweest dat we graag willen toelichten.

Zo heeft Rural Spark, een kleine onderneming uit Tilburg, energy-kits ontwikkeld voor gebieden waar geen of amper reguliere stroomvoorziening aanwezig is. De kits worden opgeladen met zonne-energie en de batterijen zorgen ervoor dat er op ieder moment elektriciteit beschikbaar is voor bijvoorbeeld lampen, een televisie of een computer. Zij hebben in 2019 een grote order uit Senegal kunnen realiseren door gebruik te maken van het Dutch Good Growth Fund.

Lubo Systems bouwt afvalverwerkings- en recyclingmachines voor het sorteren van afval. Vanuit de werkplaats in Emmen hebben zij een volledige sorteeren verwerkingslijn geëxporteerd naar Ghana. Deze nieuwe lijn moet zorgen voor betere recycling van afvalstromen en moet het visitekaartje van Lubo Systems in de regio worden. Ook deze transactie heeft gebruik gemaakt van het Dutch Good Growth Fund.

Alloptimal BV uit Den Haag bouwt zogenaamde BioBlox installaties, een 'plug and play' afvalmanagement systeem dat zorgt voor groene energie. Door gebruik te maken van het Dutch Trade & Investment Fund hadden ze de mogelijkheid om een installatie te exporteren naar Griekenland.

IHC leverde in 2019 baggermateriaal aan Ecodyma Empresa Constructora,

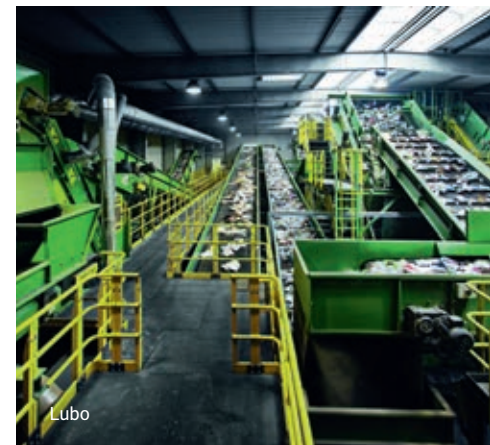
IHC

Rural Spark Solar panel

Janson Bridging

Lubo

Argentinië. Deze Argentijnse onderneming heeft zich gespecialiseerd op het uitvoeren van baggerwerken in gebieden met een hoog overstromingsrisico. Het materieel zal worden ingezet voor het Salado Integrated River Basin Management Support Project in Argentinië. Het project wordt gefinancierd door de Wereldbank en heeft als doel het stroomgebied van de Rio Salado minder kwetsbaar te maken, bijvoorbeeld voor hevige regenval dat in toenemende mate het geval is in het gebied. Een mooi voorbeeld van een bijdrage aan klimaatadaptatie.

Bovenstaande transacties kunnen allemaal worden gecategoriseerd als donkergroen waardoor zij een belangrijke bijdrage leveren aan de vergroening van onze portefeuille.

Tot slot willen we nog een mooi voorbeeld noemen op het gebied van duurzaamheid in den brede en daarmee onze bijdrage aan Sustainable Development Goals van de VN (SDG's). Janson Bridging uit Hank is wereldwijd actief in het bouwen van modulaire brugsystemen. In Europa zijn zij zelfs marktleider. In 2015 kreeg Janson Bridging al een opdracht vanuit Sri Lanka voor 463 bruggen, maar deze opdracht kreeg in 2019 een vervolg voor nog 430 extra bruggen. Hiermee wordt de infrastructuur voor de lokale bevolking enorm verbeterd en heeft zij veel betere toegang tot handel, medische voorzieningen en onderwijs. Dit zorgt onder meer voor een betere bereikbaarheid en levensstandaard in de rurale gebieden en daarmee levert het project dus een belangrijke bijdrage aan SDG9: de bouw van een veerkrachtige infrastructuur.

Samenwerking en overleg

Nationaal

Rijkscommissie

De Rijkscommissie voor export-, import-, en investeringsgaranties ("de Rijkscommissie") is een belangrijk overlegorgaan tussen de overheid en het bedrijfsleven ingesteld door de minister van Financiën. Atradius DSB maakt hiervan deel uit als het gaat om de exportkredietverzekering.

In 2019 is de Rijkscommissie twee keer bij elkaar gekomen. Tijdens de bijeenkomsten van de Rijkscommissie zijn diverse onderwerpen besproken zoals bijvoorbeeld de presentatie van de kerncijfers van Atradius DSB, mogelijkheden met het CIRR-loket, de Omzetpolis Opkomende Markten, Domestic Cover en de herziening van de Export Krediet Garantie.

Samenwerking met partners

Atradius DSB onderhoudt een netwerk van partners die ook (mvo) due diligences uitvoeren. Dit zijn onder anderen de adviseurs van de andere exportkredietverzekeraars binnen de OESO, commerciële banken, alsmede ontwikkelingsbanken en IFC/Wereldbank.

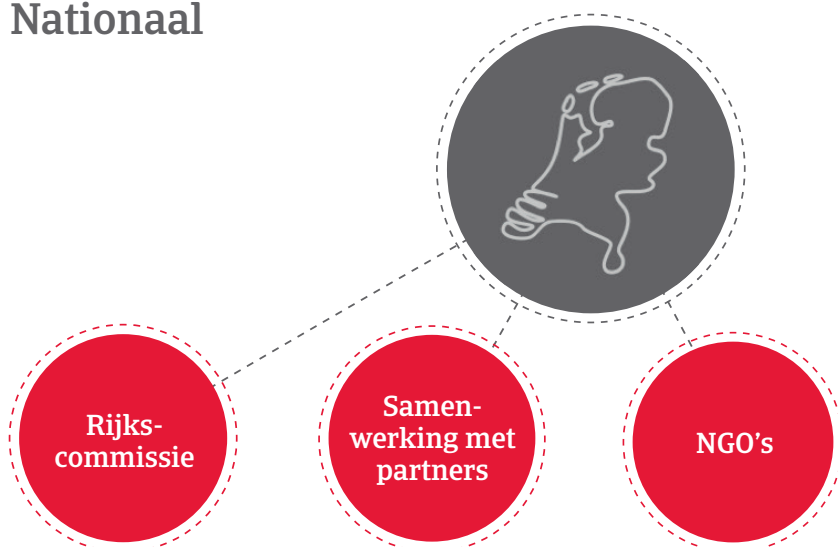
Indien er sprake is van buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking, is er regelmatig overleg met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), met betrekking tot de uitvoering van het *Dutch Good Growth Fund* (DGGF). Voor de uitvoering van lokale DGGF investeringen zijn ook PWC en Triple Jump betrokken bij deze overleggen. Er wordt met FMO samengewerkt indien er sprake is van een project waar FMO betrokken is bij de financiering.

Atradius DSB onderhoudt contact met het Nationaal Contact Punt OESO-richtlijnen (NCP). Wij nemen deel aan de stakeholderbijeenkomsten die het NCP organiseert en wij volgen hun publicaties. Atradius DSB volgt tevens de ontwikkelingen van de multi-stakeholder dialoog landrechten, een initiatief vanuit het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Non-gouvernementele organisaties

Tot slot hebben we gesprekken met non-gouvernementele organisaties (ngo's). Dit kan zowel een beleidsaspect betreffen of gaan over een specifiek project. Afgelopen jaar hebben we onder meer op ad-hoc-basis contact gehad met verschillende nationale ngo's, evenals ngo's uit andere landen. Ook is er een stakeholderbijeenkomst geweest, waarbij exporteurs, ngo's, banken en de ministeries bij elkaar kwamen waar de vergroening van de ekv werd besproken. Daarnaast zijn onder meer de ngo's benaderd om input te geven voor de inventarisatie van het dierenwelzijnsbeleid.

Nationaal

“

De Rijkscommissie voor export-, import-, en investeringsgaranties is een belangrijk overlegorgaan tussen de overheid en het bedrijfsleven ingesteld door de minister van Financiën.

”

Internationaal

Atradius DSB werkt als uitvoerder van de Nederlandse exportkredietverzekeringsfaciliteiten samen met diverse buitenlandse exportkredietverzekeraars, bijvoorbeeld om gezamenlijk transacties of projecten te kunnen verzekeren. Ook is Atradius DSB veelvuldig betrokken bij internationaal overleg. Dat betreft onder meer multilateraal overleg over regelgeving voor kredietverzekering of het voorbereiden van standpunten. De belangrijkste fora voor internationaal overleg en samenwerking voor Atradius DSB zijn de OESO en de EU, de Internationale Werkgroep, en de Berner Unie.

OESO en EU

Nederland is een van de vele landen met publiek gesteunde export. In 1978 is een aantal landen (Participanten) een "gentlemen's agreement" overeengekomen met afspraken over de voorwaarden waartegen export publiek gesteund mag worden: de *Arrangement on Officially Supported Export Credits*.

Het doel van de Arrangement, ook wel Consensus genoemd, is het bevorderen van een gelijk internationaal speelveld

voor exporterende bedrijven en landen en het voorkomen van een zogenoemde *race to the bottom*. Het uitgangspunt is dat in het internationale handelsverkeer concurrentie moet plaatsvinden op basis van kwaliteit en prijs en niet op basis van de meest gunstige publieke financieringsvoorwaarden. De Arrangement vormt de belangrijkste bron van internationale regelgeving voor publieke kredietverzekering. Besluiten over aanpassingen en wijzigingen daarvan worden in OESO-verband genomen door de Participanten. Deze bestaan uit de EU en de meeste andere OESO-landen. De OESO kent ook verschillende comités en werkgroepen waarin over deelgebieden wordt overlegd.

Afstemming van de standpunten van de verschillende EU-landen ten behoeve van de discussies en besluitvorming binnen de Participanten vindt plaats in de raads werkgroep exportkredieten van de EU.

Atradius DSB neemt ook meerdere malen per jaar deel aan overleggen met de adviseurs van andere exportkredietverzekeraars van de Partici-

panten. Deze internationale overleggen hebben tot doel kennis uit te wisselen tussen de staatskredietverzekeraars over bijvoorbeeld de premies, gunstige voorwaarden voor zogenaamde 'groene projecten' en de milieu- en sociale beoordeling van projecten. Besluiten over deze zaken worden genomen binnen de *Export Credits Group*.

Internationale Werkgroep (IWG)

Tussen de deelnemers aan de huidige Arrangement enerzijds en andere landen waaronder China, Rusland, Brazilië en andere opkomende economieën anderzijds, vindt sinds 2012 overleg plaats over het ontwerp van een nieuwe, wereldomspannende regeling voor overheidsgesteunde exportkredieten. Die moet leiden tot een gelijk speelveld tussen landen, met name tussen landen die zijn gebonden aan de Arrangement en andere landen. Het forum waarbinnen dit overleg plaats vindt is de Internationale Werkgroep. Om de onderhandelingen te intensiveren, is er medio 2017 een Secretaris-Generaal benoemd. Deze coördineert de vergaderingen van de IWG.

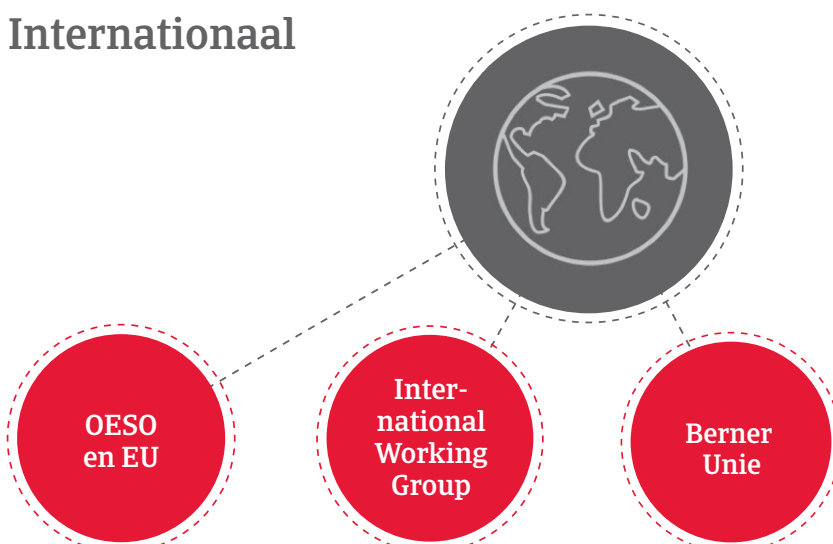
Berner Unie

De Berner Unie is de internationale brancheorganisatie van particuliere en publieke exportkrediet- en investeringsverzekeraars. Atradius is een prominent lid van de Berner Unie en is vertegenwoordigd in het bestuur.

Naast de reguliere algemene vergaderingen, organiseert de Berner Unie ook nog zogenaamde Specialist Meetings op verschillende vlakken. Hierbij valt te denken aan onderwerpen zoals:

- Country Risk
- Claims & Recoveries
- Reinsurance
- Project Finance
- SME's

Internationaal

Productvernieuwing

Atradius DSB biedt een ruim assortiment aan producten die Nederlandse exporteurs en hun financiers kunnen gebruiken bij het verkrijgen van opdrachten. Het creëren of behouden van een gelijk speelveld voor onze klanten is immers één van de uitgangspunten voor de Nederlandse exportkredietverzekering. Dat is een belangrijke maatstaf voor ons werk en een criterium dat wij hanteren bij het ontwikkelen van nieuwe, of het aanpassen van bestaan-

de producten. Om deze reden hebben we het afgelopen jaar mogelijkheden gecreëerd om in bepaalde gevallen ook bij binnenlandse transacties een rol te spelen, door het bieden van 'domestic cover'.

Daarnaast bieden we nu, naast de al sinds jaar en dag bestaande 'één transactie polis', ook de mogelijkheid om een zogenoemde 'omzet-polis' af te nemen voor export naar opkomende markten.

“
Het creëren of behouden van een gelijk speelveld voor onze klanten is immers één van de uitgangspunten voor de Nederlandse exportkredietverzekering.

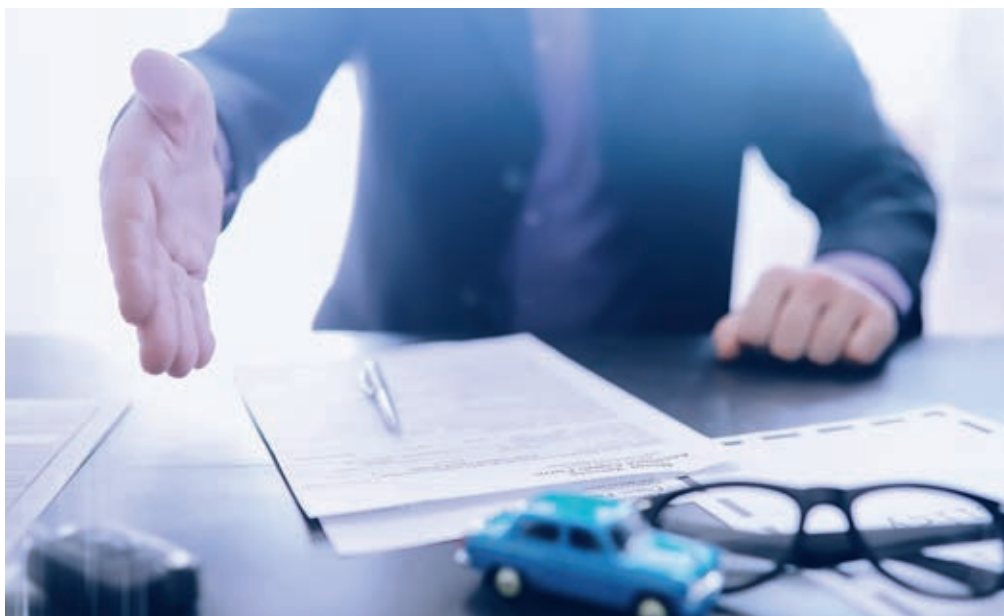
”

Omzetpolis Opkomende Markten (OOM-polis)

Onder deze polis kunnen Nederlandse ondernemers die naar opkomende markten exporteren de omzet die zij daar realiseren verzekeren tot maximaal 90 procent.

De Nederlandse export naar opkomende markten is de afgelopen jaren flink toegenomen. Vaak kennen landen die tot deze groep gerekend worden een verhoogd betalingsrisico. In jargon: deze landen hebben veelal een creditrating die lager is dan BBB- ('below investment grade'). Hierdoor is er bij Nederlandse exporteurs een behoefte om de omzet in deze landen te verzekeren. Vanwege het hoge landenrisico en de vaak beperkte beschikbaarheid van financiële data in deze markten, zijn reguliere verzekeraars doorgaans niet of zeer beperkt bereid de betalingsrisico's te dekken. Atradius DSB heeft daarom onderzocht op welke wijze Nederlandse exporteurs geholpen kunnen worden om tegemoet te komen aan deze vraag.

Tot nu toe bestonden er in Nederland namelijk geen financiële instrumenten om in deze specifieke behoefte te voorzien. Voor de ontwikkeling van de nieuwe Omzetpolis Opkomende Markten hebben wij onder meer gekeken naar vergelijkbare financiële instrumenten die al actief worden ingezet door overheden van omliggende landen, zoals Duitsland, Frankrijk en Denemarken. Met de nieuwe Omzetpolis Opkomende Markten kunnen wij Nederlandse exporteurs met de rugdekking van een kredietverzekering ondersteuning bieden om de concurrentie met buitenlandse bedrijven aan te gaan en hun omzet in opkomende markten verder uit te breiden.

De polis kent een dekking van maximaal 90 procent en een looptijd van één jaar. Onder de polis verzekeren wij voor de verzekerde exporteur zijn gehele export naar één of meer gekozen landen. Na afloop van de looptijd kan de exporteur ervoor kiezen de polis te verlengen en landen toe te voegen of juist te verwijderen. De Omzetpolis Opkomende Markten wordt ingezet voor een proefperiode van 1,5 jaar. Daarna vindt een evaluatie van het product plaats, waarbij één van de te onderzoeken vragen is of er voldoende interesse bestaat bij Nederlandse exporteurs.

“

Onder de polis verzekeren wij voor de verzekerde exporteur zijn gehele export naar één of meer gekozen landen.

”

Domestic Cover

Sinds 2019 is het voor ons mogelijk om ook koop-verkooptransacties tussen een Nederlandse leverancier en een Nederlandse koper met onze producten te ondersteunen.

Voorwaarde hiervoor is dat met de te leveren kapitaalgoederen of diensten een buitenlandse inkomstenstroom gegenereerd gaat worden. Als dat het geval is, wordt de transactie gezien als een exporttransactie. Immers, er is een exportlink omdat de transactie het mogelijk maakt dat er buiten Nederland inkomsten worden gegenereerd. Het feit dat de koper en verkoper Nederlands zijn en ook de levering van de goederen in Nederland plaats vindt, doet hieraan geen afbreuk. Het maximale dekkingpercentage dat door Atradius DSB gehanteerd wordt is 80%.

Voorbeelden van transacties die in aanmerking komen:

- Een Nederlandse scheepswerf bouwt een schip voor een Nederlandse scheepseigenaar die het schip in het buitenland zal inzetten, alwaar de kasstroom wordt gerealiseerd.
- Een Nederlands tankopslagbedrijf laat door een Nederlandse aannemer olieterminals bouwen op de Maasvlakte. Het tankopslagbedrijf sluit vervolgens een meerjarig opslag-contract met een buitenlandse oliemaatschappij.

Het maximale dekkingpercentage dat door Atradius DSB gehanteerd wordt is

80%

CASE - MIMI MOTO

Mimi Moto

Mimi Moto is een klein bedrijf, met slechts 5 medewerkers opgericht in 2014 in Amsterdam. Zij produceren een innovatief fornuis genaamd Mimi Moto (= "ik ben heet" in het Swahili). Dit kleine 1-pitsfornuis is ontworpen en gebouwd om schoner, veiliger en gezonder te koken.

Marius de Waard, een van de oprichters van Mimi Moto, vertelt: "Ongeveer twee-en-een-half miljard mensen koken dagelijks op een open vuur van hout of houtskool. Jaarlijks sterven er miljoenen mensen aan de gevolgen van koken op open vuur. Dit was voor ons dan ook de reden dat we zijn gaan kijken naar de ontwikkeling van een schoon en veilig fornuis als alternatief voor het koken op open vuur."

Het ontwikkelingsteam van Mimi Moto heeft toen het gelijknamige kookfornuis ontworpen. Bij het ontwerp speelde de kostprijs een belangrijke rol en deze is dan ook zo laag mogelijk gehouden. Daarnaast was het belangrijk om het fornuis gebruiksvriendelijk en duurzaam te maken.

De Mimi Moto is ontwikkeld voor het gebruik van bio-pellets afkomstig van agri-afval. Hierbij kun je denken aan pellets gemaakt van snippers en zaagsel van resthout, maar ook van restproducten bij het verbouwen van bijvoorbeeld rijst, mais, koffie, cacao of de schillen van cashewnoten. Hiermee kun je zorgen voor een schone verbranding.

Bovendien besparen de meeste huishoudens 30 tot 40% aan brandstofkosten in vergelijking met houtskool. Om de kosten van de grondstoffen voor verbran-

ding laag te houden is het belangrijk dat deze pellets ook lokaal kunnen worden geproduceerd.

In 2019 kreeg MimiMoto een order voor 6600 fornuisjes. De afnemer, SupaMoto uit Zambia, is een dochteronderneming van Emerging Cooking Solutions uit Zweden. Zij produceren lokaal de bio-pellets (de brandstof) die nodig zijn voor de 'Mimi Moto stoves'. Deze brandstof is veel goedkoper, maar bovenal veel minder schadelijk voor mens en milieu, dan houtskool. Voor de verkoop van de 'stoves' en de brandstof heeft SupaMoto een eigen

verkoopapparaat opgezet met 15 winkels verspreid over Lusaka.

Door gebruik te maken van de DGGF-regeling kan Mimi Moto een financiering aanbieden van twee jaar. Dit geeft hun klant, SupaMoto, de ruimte om terug te betalen. En zo kan Mimi Moto verder blijven groeien zonder dat dit een groot beslag legt op hun werkkapitaal.

Atradius DSB heeft de transactie voor de levering van deze innovatieve fornuizen op (2e generatie) biobrandstof geclassificeerd als middelgroen.

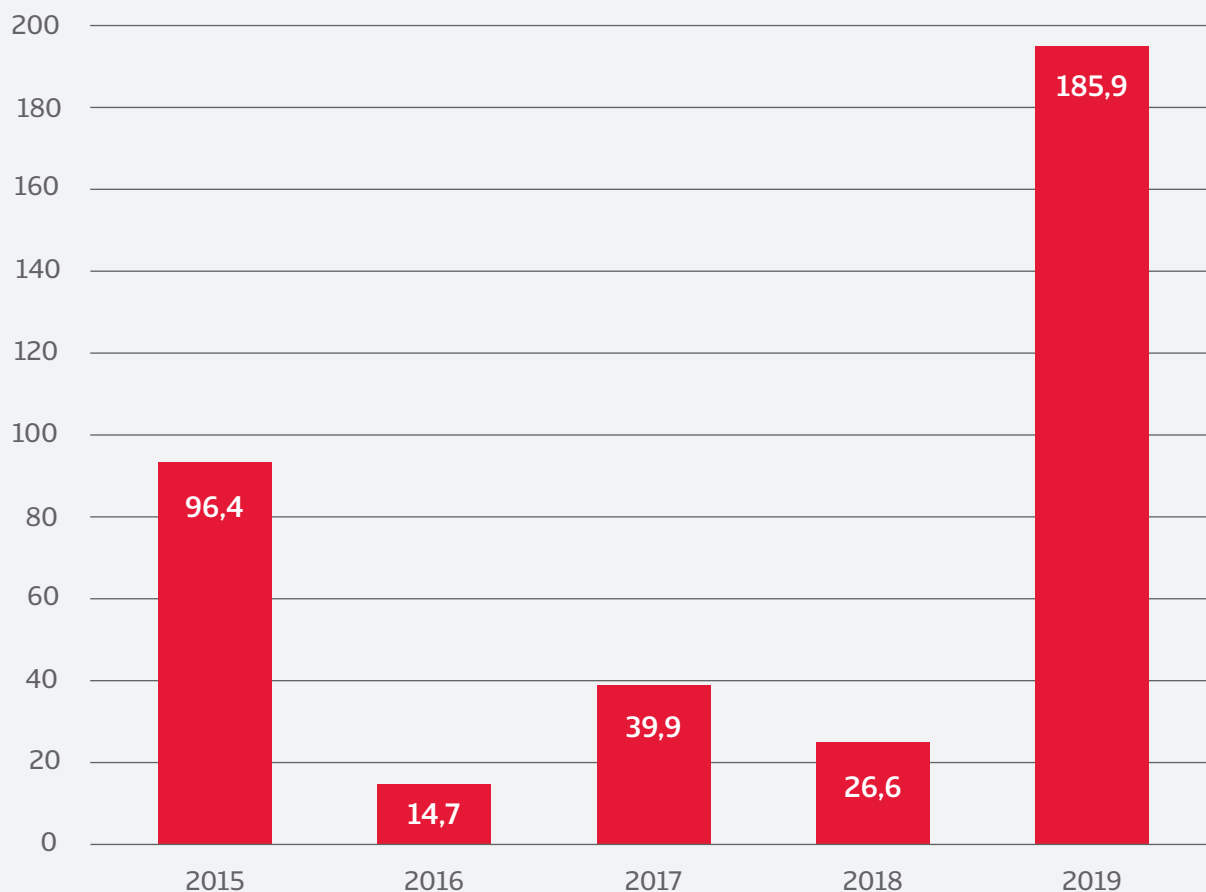
Schade en incasso

In 2019 is onder de Exportkredietverzekering (ekv) een bedrag van € 185,9 miljoen aan schadevergoedingen uitgekeerd. De totaal uitgekeerde schade is aanmerkelijk hoger dan het voorgaande jaar, toen in totaal € 26,6 miljoen werd uitgekeerd.

Uitgekeerde schadevergoedingen exportkredietverzekering

Bedragen in miljoenen Euro's

De grootste schade in 2019 van totaal € 158,3 miljoen is uitgekeerd op Mexico. Het betreft uitkeringen over een drietal polissen met een private debiteur, met wie de leningen ten behoeve van scheepsbouwtransacties eerder waren geherstructureerd. Verder is een bedrag van € 11,8 miljoen uitgekeerd in verband met de non-betaling van een havenautoriteit in India, dit betreft een transactie in de baggersector. Tevens werd € 4,9 miljoen aan schade uitbetaald op een tweetal polissen als gevolg van insolventie van een private debiteur in Panama. Deze schade betreft een transactie in de scheepsbouw.

Onder de investeringsverzekering is in 2019 geen schade uitgekeerd, en evenmin onder de koersrisicoverzekering.

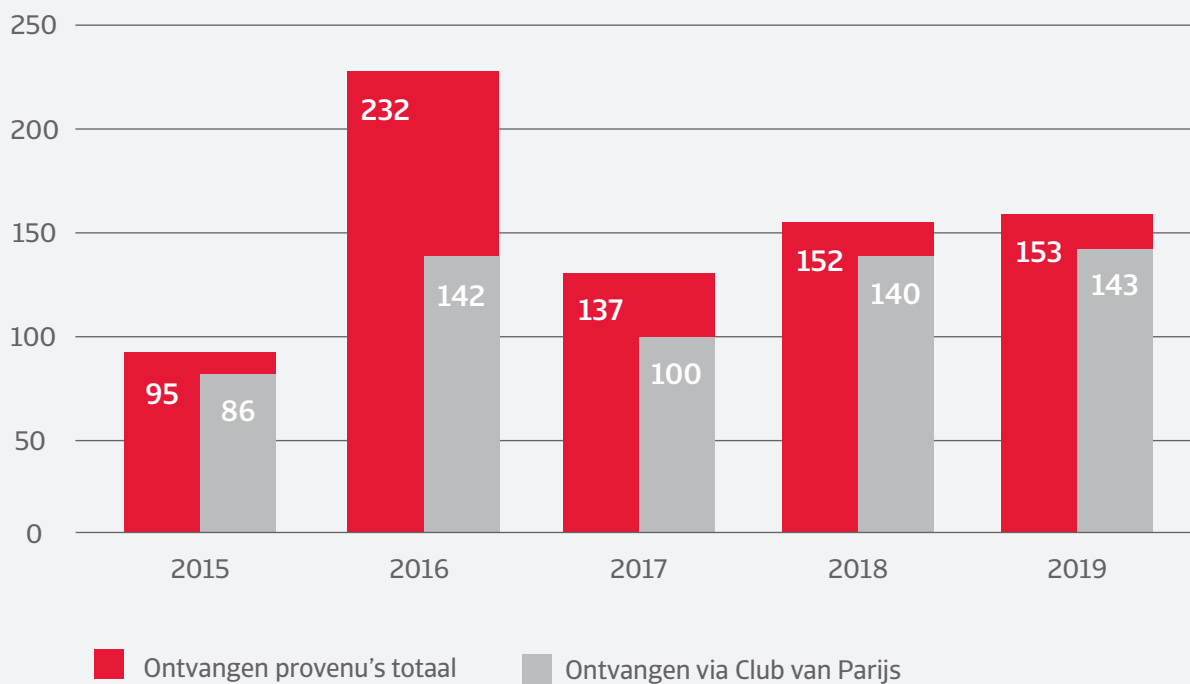
De ontvangen provenu's (incasso na schadevergoeding) bedroegen in 2019 in totaal € 153,1 miljoen. Hiervan werd een groot deel, € 143,2 miljoen, ontvangen uit hoofde van in het kader van de Club van Parijs gesloten schuldenregelingen. Er is in 2019 € 0,9 miljoen minder geïncasseerd dan in het jaar ervoor. De bedragen zijn voornamelijk afkomstig uit Argentinië (€ 123,3 miljoen), uit Indonesië (€ 12,0 miljoen) en uit Irak (€ 3,6 miljoen). Op private debiteuren werd in 2019 een bedrag van € 9,5 miljoen geïncasseerd.

Tot slot bevat het totale provenubedrag een gerealiseerde koerswinst van € 0,4 miljoen onder de koersrisicoverzekering.

Voorts is in 2019 voor € 46,5 miljoen aan betalingen verwerkt onder de leningenportefeuille van de Nederlandse Investeringsbank voor Ontwikkelingslanden NV, voor welke leningen Atradius Dutch State Business het beheer voert. Per eind 2019 was de omvang van de NIO-portefeuille € 289,3 miljoen.

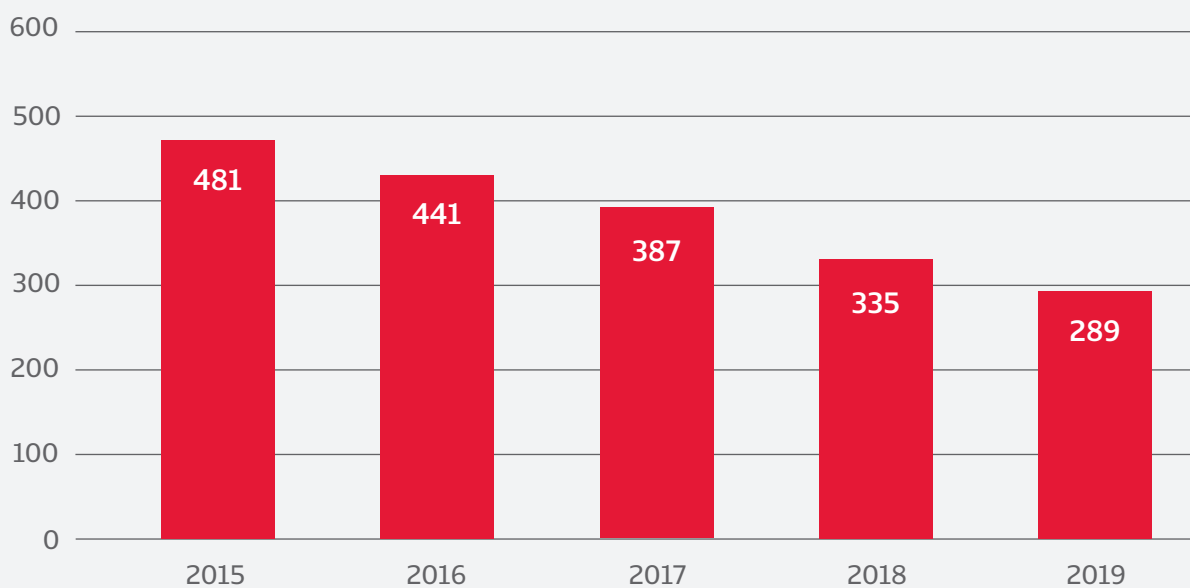
Ontvangen provenu's

Bedragen in miljoenen Euro's

NIO portefeuille (beheerd door Atradius DSB)

Bedragen in miljoenen Euro's

Stand van obligo en vorderingen

Voor alle overheidsfaciliteiten tezamen bedroeg het obligo (aangepast voor reeds vervallen bedragen en na correctie van het herverzekerd obligo) onder lopende polissen per ultimo 2019 € 10,1 miljard. Eind 2018 was dit € 10,5 miljard. Het totale obligo onder dekkingstoezeggingen bedroeg eind 2019 € 5,6 miljard. Eind 2018 was dit € 5,1 miljard. Eind 2019 stond voor een bedrag van € 316 miljoen aan dekkingsadviezen uit, tegenover € 734 miljoen aan het eind van 2018. De vorderingen die Atradius Dutch State Business namens de staat

heeft op debiteuren en debiteurenlanden nadat aan verzekerden schade is vergoed (exclusief het eigen risico van verzekerden en exclusief rente die verschuldigd is na het tijdstip van schadevergoeding) bedraagt in 2019 in totaal € 782 miljoen. Dat is meer dan het jaar ervoor, omdat er per saldo meer schade is uitgekeerd dan aan provenu is ontvangen. Van deze € 782 miljoen is € 329 miljoen opgenomen in de Club van Parijs schuldenregelingen. Eind 2018 bedroegen de vorderingen € 675 miljoen, waarvan € 395 miljoen was opgenomen in Club van Parijs-regelingen.

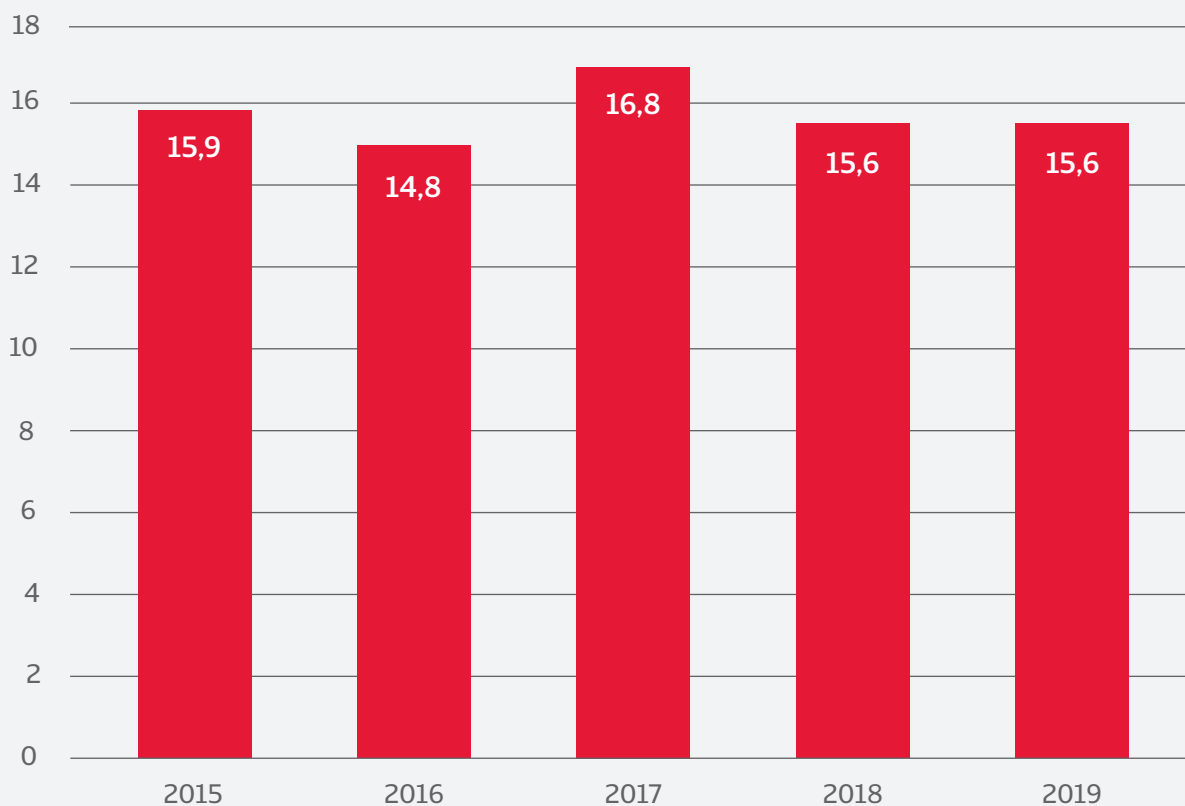
“

Per saldo is er meer schade uitgekeerd dan aan provenu is ontvangen.

”

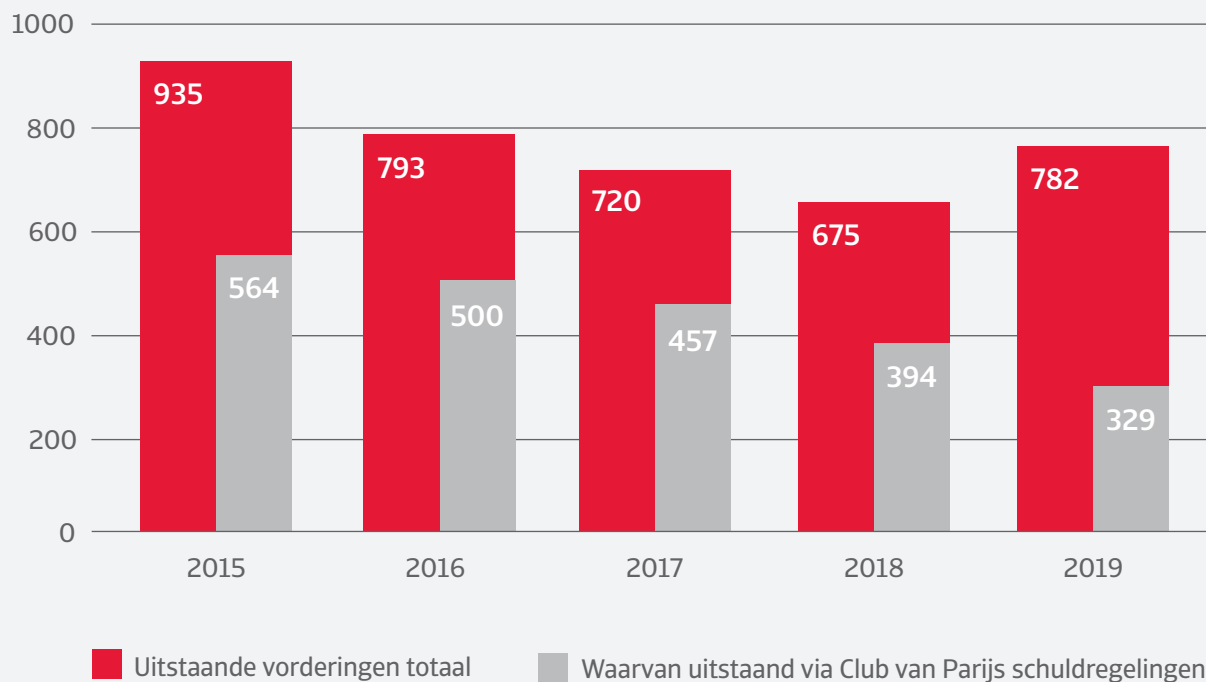
Obligo overheidsfaciliteiten (aangepast na correctie herverzekering) en exclusief vreemdevalutadekking

Bedragen in miljarden Euro's

Uitstaande vorderingen

Bedragen in miljoenen Euro's

Investeringsverzekering

Eind 2019 bedroeg het obligo aan investeringsgaranties circa € 31 miljoen. Dit is een daling van 66% ten opzichte van 2018 (€ 90 miljoen). Het obligo over 2019 bestaat uit 3 polissen (2018: 11 polissen) verdeeld over drie landen. In 2018 waren de polissen verdeeld over vier landen.

De stand van de obligolanden voor de investerings-verzekering was aan het eind van 2019:

Tunesië: € 15,6 miljoen

Maleisië € 13,8 miljoen

Oekraïne € 1,5 miljoen

€ 15,6
miljoen

€ 13,8
miljoen

€ 1,5
miljoen

Tunesië

Maleisië

Oekraïne

42

Financiële resultaten voor rekening van de Nederlandse staat

Innovation
Branding
Solutions
Marketing
Analysis
Ideas
Success
Management

Innovation
Branding
Solutions
Marketing
Analysis
Ideas
Success
Management

Bedrijfseconomische Resultaatbepaling (BERB)

In aanvulling op de resultaten op factuurbasis, dat is de manier waarop de resultaten binnen de overheidsfinanciën worden geboekt, geven wij hieronder ook de resultaten op basis van een bedrijfseconomische grondslag weer. De faciliteiten van de staat dienen minimaal kostendekkend te zijn. Voor exportkredietverzekering is dit ook internationaal vastgelegd bij onder meer de Wereldhandelsorganisatie (WTO) en de OESO. Kostendekkendheid houdt in dat de opbrengsten (premies en provenu's) voldoende moeten zijn om de kosten van de facili-

teiten (schade-uitkeringen en uitvoeringskosten) over een lange termijn te dekken. Hierdoor wordt ongeoorloofde staatssteun voorkomen. De kostendekkendheid wordt bepaald met behulp van het model voor bedrijfseconomische resultaatbepaling (BERB). Een van de kenmerken van dit model is dat hierin voorzieningen worden getroffen voor uitstaande risico's. In het model worden voorts, in afwijking van de technische resultaatbepaling op factuurbasis, de uitvoeringskosten van de faciliteiten meegenomen.

Voor het resultaat wordt alleen gekeken naar polissen die zijn uitgereikt vanaf

1999. De modeluitkomsten geven aan dat over de periode 1999-2019 de inkomsten voldoende zijn geweest om de kosten te dekken. Cumulatief is in deze 21-jaars periode een positief resultaat behaald van € 555 miljoen (zie tabel hieronder). Het cumulatieve resultaat over de periode 1999-2018 was € 518 miljoen. In 2019 is er dus is € 37 miljoen toegevoegd aan het resultaat op basis van een bedrijfseconomische grondslag. Deze stijging wordt voornamelijk verklaard door het toevoegen aan het resultaat van de premie, zowel een standaarddeel van de nieuwe premie als ook premie uit voorgaande jaren.

Bedrijfseconomisch resultaat van alle faciliteiten (tekenjaar na 1998) cumulatief over 1999-2019 in miljoenen euro's

	Jaar 2019		Jaar 2018	
1. Liquide middelen	690		828	
1.1 Premie		1465		1413
1.2 Netto schade		-473		-299
1.3 Netto koersrisico		-14		-14
1.4 Netto rente		42		42
1.5 Uitvoeringskosten		-331		-314
2. Vorderingen	418		242	
3. Voorzieningen	-552		-552	
3.1 Uitstaand politiek risico		-284		-295
3.2 Uitstaand commercieel risico		-129		-127
3.3 Verwachte schade		-67		-71
3.4 Vorderingen		-71		-60
3.5 Koersrisico		0		0
Totaal	555		518	

N.B.: optelverschillen worden veroorzaakt door afronding

Connect with
Atradius Dutch State Business
on Social Media

@Atradius
Dutch State
Business

@AtradiusDSB

AtradiusNL

David Ricardostraat 1,
1066 JS Amsterdam
Postbus 8982,
1006 JD Amsterdam,
Nederland
Tel. 020 553 26 93

www.atradiusdutchstatebusiness.nl